

Quản lý các tập tin

Di chuyển / liệt kê các tập tin

pwd	hiển lên tên thư mục đang làm việc với
cd	di chuyển sang thư mục « /home/người_dùng »
cd ~/Desktop	di chuyển sang thư mục « /home/người_dùng/Desktop »
cd ..	di chuyển sang thư mục cha (ngay trên thư mục hiện hành)
cd /usr/apt	di chuyển sang thư mục « /usr/apt »
ls -l <i>Thưmục</i> dir -l <i>Thưmục</i>	liệt kê danh mục tập tin trong thư mục <i>Thưmục</i> một cách chi tiết
ls -a dir -a	liệt kê tất cả các tập tin, kể cả các tập tin ẩn (thường có tên bắt đầu bằng một dấu chấm)
ls -d dir -d	liệt kê tên các thư mục nằm trong thư mục hiện hành
ls -t dir -d	xếp lại các tập tin theo ngày đã tạo ra, bắt đầu bằng những tập tin mới nhất
ls -S dir -S	xếp lại các tập tin theo kích thước, từ to nhất đến nhỏ nhất
ls -l more	liệt kê theo từng trang một, nhờ tiện ích « more »

Quyền truy cập tập tin

chown <i>tênngười_dùng file</i>	xác định người chủ của tập tin <i>file</i> là người dùng mang tên « <i>tênngười_dùng</i> »
chown -R <i>tênngười_dùng thưmục</i>	xác định người chủ của thư mục <i>thurmục</i> , kể cả các thư mục con (-R) là người dùng « <i>tênngười_dùng</i> »
chgrp <i>nhóm file</i>	chuyển tập tin <i>file</i> thành sở hữu của nhóm người dùng mang tên <i>nhóm</i>
chmod u+x <i>file</i>	giao (+) quyền thực hiện (x) tập tin <i>file</i> cho người dùng (u)
chmod g-w <i>file</i>	rút (-) quyền ghi (w) <i>file</i> của nhóm (g)
chmod o-r <i>file</i>	rút (-) quyền đọc (r) tập tin <i>file</i> của những người dùng khác (o)
chmod a+rw <i>file</i>	giao (+) quyền đọc (r) và ghi (w) <i>file</i> cho mọi người (a)
chmod -R a+rx <i>thurmục</i>	giao (+) quyền đọc (r) và vào bên trong thư mục (x) <i>thurmục</i> , kể cả tất cả các thư mục con của nó (-R), cho tất cả mọi người (a)

Tập tin và thư mục

cp <i>file1 file2</i>	chép <i>file1</i> sang <i>file2</i>
cp <i>file /thurmục</i>	chép <i>file</i> vào thư mục « <i>thurmục</i> »
cp -r <i>thurmục1 thurmục2</i> rsync -a <i>thurmục1 thurmục2</i>	chép toàn bộ nội dung của thư mục « <i>thurmục1</i> » sang thư mục « <i>thurmục2</i> »
mv <i>file1 file2</i>	chuyển tên tập tin <i>file1</i> thành tên <i>file2</i>
mv <i>thurmục1 thurmục2</i>	chuyển tên <i>thurmục1</i> thành <i>thurmục2</i>
mv <i>file thurmục</i>	chuyển tập tin <i>file</i> vào thư mục <i>thurmục</i>
mv <i>file1 thurmục/file2</i>	chuyển <i>file1</i> vào thư mục <i>thurmục</i> đồng thời đổi tên tập tin thành <i>file2</i>
mkdir <i>thurmục</i>	tạo ra thư mục <i>thurmục</i>
mkdir -p <i>thurmục1/thurmục2</i>	tạo ra thư mục cha <i>thurmục1</i> và thư mục con <i>thurmục2</i> cùng lúc
rm <i>file</i>	xóa bỏ tập tin <i>file</i> trong thư mục hiện hành
rmdir <i>thurmục</i>	xóa bỏ thư mục trống mang tên <i>thurmục</i>
rm -rf <i>thurmục</i>	xóa bỏ thư mục mang tên <i>thurmục</i> với tất cả các tập tin trong đó (<i>force</i>)
ln -s <i>file liênkết</i>	tạo ra một liên kết mang tên <i>liênkết</i> đến tập tin <i>file</i> (nói tắt)
find <i>thurmục</i> -name <i>file</i>	tìm tập tin mang tên <i>file</i> trong thư mục <i>thurmục</i> kể cả trong các thư mục con
diff <i>file1 file2</i>	so sánh nội dung của 2 tập tin hoặc của 2 thư mục

Nội dung các tập tin

cat <i>file</i>	xuất hiện nội dung của tập tin <i>file</i> trên màn hình ở dạng mã ASCII
more <i>file</i>	xuất hiện nội dung của tập tin <i>file</i> trên màn hình theo chế độ từng trang một : ấn phím « Enter » để xuống 1 dòng ; ấn phím « Space » để sang thêm 1 trang ; ấn phím « q » để thoát.
less <i>file</i>	« less » giống như « more », nhưng cho phép dùng phím [Page Down]
head -n <i>file</i>	xuất hiện số n dòng đầu tiên của tập tin <i>file</i>
tail -n <i>file</i>	xuất hiện số n dòng cuối cùng của <i>file</i>
vi <i>file</i>	soạn tập tin <i>file</i> dùng trình soạn vi
nano <i>file</i>	soạn tập tin <i>file</i> dùng trình soạn nano
gedit <i>file</i>	soạn tập tin <i>file</i> dùng trình soạn gedit
grep <i>chuỗi file</i>	xuất hiện các dòng chứa nội dung <i>chuỗi</i> trong tập tin <i>file</i>
grep -r <i>chuỗi thurmục</i>	tìm nội dung <i>chuỗi</i> trong tất cả các tập tin trong thư mục mang tên <i>thurmục</i>
<i>lệnh</i> > <i>file</i>	ghi kết quả của lệnh <i>lệnh</i> trong tập tin <i>file</i>
<i>lệnh</i> >> <i>file</i>	bổ sung kết quả của lệnh <i>lệnh</i> ở phần cuối của tập tin <i>file</i>

Nén và giải nén tập tin

tar xvf archive.tar	giải phóng các tập tin có trong tập tin « archive.tar », đồng thời hiển thị các tên tập tin
tar xvfz archive.tar.gz	giải nén các tập tin có trong tập tin « archive.tar.gz » dùng « gzip » và « tar »
tar jxvf archive.tar.bz2	giải nén các tập tin có trong tập tin « archive.tar.bz2 » dùng « bzip » và « tar »
tar cvf archive.tar <i>file1 file2</i>	tạo ra một tập tin <i>archive.tar</i> chứa các tập tin <i>file1, file2</i>
tar cvfz archive.tar.gz <i>thurmục</i>	tạo một tập tin « archive.tar.gz » dùng « gzip » để chứa toàn bộ thư mục <i>thurmục</i>
gzip <i>file.txt</i>	tạo tập tin nén « file.txt.gz »
gunzip <i>file.txt.gz</i>	giải nén tập tin « file.txt »
bzip2 <i>file.txt</i>	tạo tập tin nén « file.txt.bz2 »
bunzip2 <i>file.txt.bz2</i>	giải nén tập tin « file.txt »

Quản trị hệ thống

Cơ bản

<code>sudo command</code>	thực hiện lệnh <i>command</i> với tư cách người siêu dùng (root)
<code>gksudo command</code>	giống với <code>sudo</code> nhưng dùng cho các ứng dụng đồ hoạ
<code>sudo -k</code>	chấm dứt chế độ dùng lệnh có chức năng của người siêu dùng
<code>uname -r</code>	cho biết phiên bản của nhân Linux
<code>shutdown -h now</code>	khởi động lại máy tính ngay lập tức
<code>lsusb</code> <code>lspci</code>	liệt kê các thiết bị usb hoặc pci có mặt trong máy tính
<code>time command</code>	cho biết thời gian cần thiết để thực hiện xong lệnh <i>command</i>
<code>command1 command2</code>	chuyển kết quả của lệnh <i>command1</i> làm đầu vào của lệnh <i>command2</i>
<code>clear</code>	xoá màn hình của cửa sổ « Thiết bị cuối » (terminal)

Tiến trình (Processus)

<code>ps -ef</code>	hiện thị tất cả các tiến trình đã được thực hiện (<i>pid</i> et <i>ppid</i>)
<code>ps aux</code>	hiện thị chi tiết các tiến trình
<code>ps aux grep soft</code>	hiện thị các tiến trình liên quan đến chương khởi động <i>soft</i>
<code>kill pid</code>	báo chấm dứt tiến trình mang số <i>pid</i>
<code>kill -9 pid</code>	yêu cầu hệ thống chấm dứt tiến trình <i>pid</i>
<code>xkill</code>	chấm dứt một ứng dụng theo dạng đồ hoạ (ấn chuột vào cửa sổ của ứng dụng)

Gói phần mềm

<code>/etc/apt/sources.list</code>	tập tin xác định nguồn các kho phần mềm để tải xuống nhằm cài mới hoặc cập nhật hệ thống
<code>apt-get update</code>	cập nhật danh sách các gói phần mềm căn cứ vào các kho phần mềm có trong tập tin <i>sources.list</i>
<code>apt-get upgrade</code>	cập nhật các gói phần mềm đã cài rồi
<code>apt-get dist-upgrade</code>	nâng cấp phiên bản Ubuntu đang có đến phiên bản mới tiếp theo
<code>apt-get install soft</code>	cài phần mềm <i>soft</i> đồng thời giải quyết các gói phần mềm phụ thuộc
<code>apt-get remove soft</code>	loại bỏ phần mềm <i>soft</i> cũng như tất cả các gói phần mềm trực thuộc
<code>apt-get remove --purge soft</code>	loại bỏ phần mềm <i>soft</i> kể cả tập tin cấu hình của phần mềm <i>soft</i>
<code>apt-get autoclean</code>	xoá bỏ các bản sao chép của những gói phần mềm đã bị loại bỏ
<code>apt-cache dumpavail</code>	hiện thị danh sách các gói phần mềm đang có
<code>apt-cache search soft</code>	cho biết danh sách các gói phần mềm có tên, hoặc có phần mô tả, chứa chuỗi <i>soft</i>
<code>apt-cache show soft</code>	hiện thị phần mô tả của gói phần mềm <i>soft</i>
<code>apt-cache showpkg soft</code>	hiện thí các thông tin của gói phần mềm <i>soft</i>
<code>apt-cache depends soft</code>	liệt kê các gói phần mềm cần thiết cho gói phần mềm <i>soft</i>
<code>apt-cache rdepends soft</code>	liệt kê các gói phần mềm cần đến gói phần mềm <i>soft</i>
<code>apt-file update</code>	cập nhật thông tin căn cứ vào danh sách nguồn phần mềm trong tập tin <i>sources.list</i>
<code>apt-file search file</code>	xác định tập tin <i>file</i> thuộc gói phần mềm nào
<code>apt-file list soft</code>	liệt kê các tập tin có trong gói phần mềm <i>soft</i>
<code>deborphan</code>	liệt kê các gói phần mềm « mồ côi »
<code>alien -di paquet.rpm</code>	chuyển phần mềm <i>paquet.rpm</i> thành gói phần mềm dạng Debian <i>paquet.deb</i> (-d) và thực hiện cài đặt luôn (-i)
<code>dpkg -i paquet.deb</code>	cài đặt phần mềm <i>paquet.deb</i> (không

giải quyết các gói phụ thuộc)	
<code>dpkg -c paquet.deb</code>	liệt kê nội dung của gói <i>paquet.deb</i>
<code>dpkg -I paquet.deb</code>	hiển thị thông tin của gói <i>paquet.deb</i>
Chú ý : cần cài các gói phần mềm <code>apt-file</code> , <code>alien</code> và <code>deborphan</code> nếu muốn dùng chúng.	

Mạng máy tính

<code>/etc/network/interfaces</code>	thông tin cấu hình của các bộ phận giao diện (interfaces)
<code>uname -a</code>	hiện thị tên của máy tính trong mạng (hostname)
<code>ping địa chỉIP</code>	thử nối mạng đến máy có địa chỉ IP
<code>ifconfig -a</code>	hiển thị thông tin về tất cả các giao diện mạng đang có
<code>ifconfig eth0 địa chỉIP</code>	xác định địa chỉ IP cho giao diện cạc mạng <i>eth0</i>
<code>ifdown eth0</code> <code>ifconfig eth0 down</code>	ngưng hoạt động giao diện cạc mạng <i>eth0</i>
<code>ifup eth0</code> <code>ifconfig eth0 up</code>	kích hoạt giao diện cạc mạng <i>eth0</i>
<code>poweroff -i</code>	ngưng hoạt động tất cả các nối mạng
<code>route add default gw địa chỉ IP</code>	xác định địa chỉ IP của máy làm cổng dẫn đến bên ngoài mạng cục bộ
<code>route del default</code>	bỏ địa chỉ IP mặc định để ra khỏi mạng cục bộ

Phân vùng ổ cứng

<code>/etc/fstab</code>	chứa các thông tin về các ổ cứng và hệ thống tập tin được gắn tự động
<code>fdisk -l</code>	hiện thị các phân vùng tích cực
<code>mkdir /media/diskusb</code>	tạo thư mục để gắn hệ thống tập tin của thiết bị <i>diskusb</i>
<code>mount /media/cleusb</code>	gắn hệ thống tập tin <i>diskusb</i>
<code>umount /media/cleusb</code>	tách ra hệ thống tập tin <i>diskusb</i>
<code>mount -a</code> <code>mount -a -o remount</code>	gắn, tách ra hoặc gắn lại tất cả các ổ/thiết bị có trong tập tin « <code>/etc/fstab</code> »
<code>fdisk /dev/hda1</code>	tạo mới và bỏ phân vùng trên ổ cứng IDE thứ nhất
<code>mkfs.ext3 /dev/hda1</code>	tạo một hệ thống tập tin « <code>ext3</code> » trên phân vùng « <code>/dev/hda1</code> »
<code>mkfs.vfat /dev/hda1</code>	tạo một hệ thống tập tin « <code>fat32</code> » trên phân vùng « <code>/dev/hda1</code> »

Tờ ghi nhớ

ubuntu

GNU / Linux

Bản gốc : 08/2006
Bản dịch : 01/2007